

ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS I STOCKHOLM SAMMANKOMST

den 30 April 1892.

Föreningen höll sin andra talrikt besökta sammankomst för året ofvannämnda dag såsom vanligt å Hôtel Phœnix under professor SANDAHL'S ordförandeskap.

Sedan senaste sammankomsten hade föreningen genom döden förlorat jägmästarena O. E. GYBERG och N. A. LEIJONFLYCHT samt en norsk ledamot, d:r S. J. SÖLSBERG i Laurvik.

OSCAR EMANUEL GYBERG var född den 16 juli 1839 på Hunneberg, der hans fader L. GYBERG var kronojägare. Redan från barnaår lärde han sig sålunda att älska naturen, som å Hunneberg företer så många egendomliga drag och blef redan tidigt förtrogen med det yrke, inom hvilket han sedan med lif och lust utförde sin dugande lifsgerning, som gjort honom känd och erkänd inom hela vårt land. Det var han som på landshöfding E. SPARRES initiativ med kraft tog itu med skogsplantering å de förr så ödsliga »Svältorna» i Elfsborgs län. Härunder gjorde han många rön med afseende på de insekter som angripa våra skogsplanteringar och enligt hvad han i bref uppgifver, då han ingick som ständig ledamot i Ent. Föreningen, var det hans afsigt att i Entom. Tidskrift meddela dessa rön, men en lunginflammation kom imellan och döden afklippte hans verksamma lif i Göteborg den 16 april 1892.

NILS ARVID LEIJONFLYCHT, en intresserad naturvän, och nu senast anställd som jägmästare i Gellivara, där han efter långvarig sjuklighet hastigt afled den 10 sistlidne mars i en ålder af 47 år.

D:r SAMUEL JAKOB SÖLSBERG, praktiserande läkare i Laurvik

(Norge) var en ifrig lepidopterolog, som alltid under sina resor och vandringar i tjenständeren var beväpnad med en fickhåf till infångande af möjligen mötande fynd. Han afled till följd af influensa i början af innevarande år.

Följande nya ledamöter hade invalts i föreningen, nämligen: grosshandlaren CARL HEDSTRÖM, farm. stud. K. K. KINNMAN, grosshandlaren JOHAN AXEL LINDROTH, direktören OTTO SAMSON, justitierådet ANDERS VIKTOR ÅBERGSSON, direktören OLOF STJERNQVIST (alla i Stockholm) poststationsföreståndaren JOHAN SALMONSSON (Alanäset), stud. af Södermanlands och Nerikes nation G. A. RINGSSELLE (Upsala) samt fru SIGNE NORDENSKJÖLD å Virqvarn nära Oskarshamn, den första kvinnliga ledamoten af Entomologiska föreningen. Därjämte hade Vesternorrlands läns hushållningssällskap och Allmänna svenska utsädesföreningen i Svalöf ingått i föreningen.

D:r SCHÖTT höll ett längre föredrag om »Snöformer bland *Collembola*», hvarunder redogjordes för en hel del äldre och nyare arter af dessa vanligen förbisedda små insekter bland de s. k. »hoppstjertarne» (*Thysanura*), hvilka sällan eller aldrig af allmänheten observeras, så vidt de icke uppträda i oerhördt antal och öfvertäcka stora ytor af snöfält samt då gifva upphof till berättelser om »maskregn».

Man känner berättelser om dylika »maskregn» med säkerhet så långt tillbaka som midten af 1600-talet, de äldsta från Ungern, där de, såsom väl öfverallt under den tiden, ansågos beåda stundande olyckor af pest och krig eller dylikt. Dessa små kräk kunna fortleva endast i låg temperatur. Om glaciala *Collembola* förvaras i ett varmt rum, dö de på 24 timmar, men i kallt rum kunna de hålla ut en hel vecka.

Underbar är dessa djurs framkomst då och då i ofantliga massor, och många försök till förklaringar af detta fenomen hafva gifvits, men någon tillfredsställande är ännu ej funnen. D:r SCHÖTT har iakttagit, att dessa *Collembola* ega förmåga att borra sig ganska snabbt ned i snö och is, åtminstone flere bland de glaciala arter, som äro funna å de skandinaviska likasom å de sydeuropeiska fjällen. Det skulle därför måhända vara dem möjligt att på liknande sätt från marken tränga upp genom snön.

Han förevisade många arter af dessa små intressanta, ofta vackert tecknade djur.

Hr SVEN LAMPA visade och redogjorde sedan för »en på snö levande dipter» af ett högst egendomligt utseende, hvilken

blifvit honom tillsänd från Norrland af jägmästaren O. WESTERLUND. Den ifrågavarande insekten, som mer liknade en spindel än en fluga, var känd i 2 hittills ytterst sällan funna arter, af hvilka DALMANN beskrifvit den ena under namnet *Chionea araneoides* och BOHEMAN den andra benämnd *Ch. crassipes* med anledning af dess ytterst tjocka lår. Hr WESTERLUND hade nu funnit flere individer af båda könen, dock talrikast af honorna af den sist nämnda arten. Den hör till *Tipuliderna* (Harkrankarne), saknar vingar, men har kvar svingkolvarne eller de bakre förkrympta vingarne, kryper på vårsidan omkring på snön och är fullt liflig ännu vid — 8° C.

Rörande den frågan, hvarifrån dessa små kräk komma på ytan af ett 3 fot tjockt snölager, likasom om förekomsten massvis af *Collembola* på snön, uppstod en liflig diskussion inom föreningen, och därunder framställdes åtskilliga förmodanden om sättet för dessa »snömaskars» och flugors framkomst på ytan af snön. Så antogs af somlige, att de kunde hafva krupit upp utmed trädstammar och stenar eller dylika föremål i det mellanrum som finnes mellan dem och snön. Men härigenom kunde icke förklaras det massvisa uppträdandet af *Collembola* å midten af ett större snöfält långt från alla träd och stenar. Kunde man antaga, att de från andra håll blifvit förda med vinden och med nyfallen snö kommit ut på snöfältet? Intet säkert resultat kunde framgå af diskussionen, emedan afgörande iakttagelser ännu icke förelågo. I diskussionen härom deltog Herrar CHR. och CARL AURIVILLIUS, SCHÖTT, HOLMERZ, LAMPA, KULLBERG, SCHMIDT och NORDIN.

D:r TRYBOM omtalade en ny akarid af mycket märkvärdigt utseende och hvars lefnadsvanor äro i hög grad beaktansvärda. Han är iakttagen förut i Amerika och England samt af d:r TRYBOM i Halland. Akariden är benämnd *Heteropus ventricosus* för den stora magens skull, och den förtär skadeinsekter på hvete samt äfven andra skadliga larver och kan sålunda vara en bundsförvandt till landtbrukarne å deras sädesfält mot fiender ur insektverlden.

Geologen D:r O. HOLST, som tillfälligtvis deltog i föreningens sammankomst, hade medfört ett högst intressant paleontologiskt fynd, nämligen aftryck af en insektvinge i graptolitskiffer

från Skåne, en af de äldsta undersiluriska geologiska aflagrinarne. Alla entomologer, som sett detta fynd, ansågo det samma vara en insektvinge, och adjunkten THOMSON i Lund hade hänfört den samma till skinnbaggarnes ordning (*Hemiptera*) och ställt denna *Protocimex siluricus* MOB.¹ i granskapet af släktet *Phytocoris*.

Apotekaren ISIDOR NORDIN, som beredt föreningen tillfälle att få se det märkvärdiga fyndet, delade icke adjunkten THOMSONS åsigt, att vingen tillhörde en nära *Phytocoris* stående hemiptér utan ansåg den snarare, ifall det öfver hufvud var en hemiptér, böra hänföras till de högsta Hemiptera heteroptera eller Pentatomiderna. Professor AURIVILLIUS ansåg, att vingen sannolikare tillhörde ett djur af en äldre insektordning såsom rätvingarne och möjligen kunde vara af en kakerlacka, som hör till de allra äldsta insekttyperna, men förklarade på samma gång, att han för sin del ansåg det omöjligt att med någon grad af säkerhet bestämma, till hvilken insektordning vingen rätteligen hörde.

Professor AURIVILLIUS visade slutligen ett underbart exempel på »förklädnad» eller »skyddande likhet», i det han framlade en i svart och hvitt af lafvar brokig kvist, å hvilken satt en med lika färgade hårtofsar beklädd skalbagge, *Lithinus nigrocristatus*, hvars närvaro å kvisten knappt det mest vanda och skarpa öga kunde upptäcka.

Oskar Th. Sandahl.

En för vår fauna ny vifvel. *Orthochætes setiger* BECK är af postexpeditör B. WARENIUS nyligen funnen uti en trädgård vid Malmö. S. L.

¹ Se Geol. Fören. i Stockholm Förhandl. B. 14 1892. p. 121.